

Oostelijk front

Begin '43 had het Duitse Zesde Leger bij Stalingrad moeten capituleren. De Duitsers hadden zich toen (zie kaart III op pag. 23) ver westwaarts moeten terugtrekken. In juli '43 was aan de centrale sector van het langgerekte front een groot Duits offensief mislukt dat de bedoeling had alsnog Moskou te veroveren – de Russen, hunnerzijds aanvallend, hadden een groot deel van Wit-Rusland bevrijd en vooral aan de zuidelijke sector grote successen behaald; ze waren er de Dnjepr overgetrokken en hadden Kiew bevrijd. In de winter van '43 hadden zij vervolgens de *Heeresgruppe Nord* tot de grenzen van Estland en Letland en de *Heeresgruppe Süd* tot in Roemenië teruggedrongen. Hoofddoel van de Russische operaties in de zomer van '44¹ was het uitschakelen van de sterke *Heeresgruppe Mitte* die de Russen de weg naar Warschau en Oost-Pruisen versperde.

Wij schreven reeds dat ca. drie-vijfde van alle Duitse divisies aan het Oostelijk front was geconcentreerd. De Duitsers werden er geholpen door Finse, Hongaarse en Roemeense strijdkrachten van welke evenwel alleen de Finse nog een goed moreel hadden (Hongarije werd zo weinig door Hitler vertrouwd dat hij er in maart '44 een sterk Duits garnizoen had gelegerd). Volgens Russische schatting bevonden zich begin juni '44 aan het Oostelijk front ca. vier miljoen vijandelijke militairen, onder wie drie miljoen tweehonderduizend Duitsers. De Russen waren veel talrijker. Aan manschappen beschikten zij over een superioriteit van 70%, aan tanks van 60%, aan vliegtuigen (de Duitsers konden het veruit grootste deel van de *Luftwaffe* niet uit Centraal- en West-Europa verplaatsen) zelfs van 400%. Even belangrijk was dat de Russen het strategisch initiatief in handen hadden. Hitler en zijn generaals moesten zich voortdurend afvragen waar de volgende slagen zouden vallen (zij werden menigmaal het slachtoffer van geslaagde Russische misleiding) en voor het toebrengen van die slagen kon het opperbevel van het Rode Leger een overwicht aan krachten concentreren dat nog groter was dan men uit de weergegeven algemene cijfers zou afleiden. Voor het offensief tegen de *Heeresgruppe Mitte* zouden de Russen twee-vijfde van al hun krachten inzetten, zulks in een periode waarin het *Oberkommando der Wehrmacht*

¹ Wij zullen die operaties hoofdzakelijk beschrijven aan de hand van de *Geschichte des Grossen Vaterländischen Krieges*, dl. IV (1965) – een in Oost-Duitsland heruitgegeven Russische officiële publikatie.